

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Dozwołyku~~
~~slużbowego~~
~~FAUNE~~
Egz. Nr. 1

Płk dypl. Karol KRASOWSKI

ĆWICZENIE
INFORMACYJNO-POKAZOWE
OPERACJA ZACZEPNA FRONTU
W SKŁADZIE KOALICYJNYM

Załączniki
do rozprawy doktorskiej

11729

WARSZAWA 1981

**AKADEMIA
SZTABU GENERALNEGO**
IM. GENERAŁA BRONI
KAROLA ŚWIERCZEWSKIEGO

~~Do zwykłego
obrotowego~~

~~TAJNE~~

Egz. Nr. **1**

Plk dypl. Karol KRASOWSKI

**ĆWICZENIE
INFORMACYJNO-POKAZOWE
OPERACJA ZACZEPNA FRONTU
W SKŁADZIE KOALICYJNYM**

Załączniki
do rozprawy doktorskiej

11729

~~Do użytku
służbowego~~

Egz. nr ... 1

Prellas. Prot. 320 / 21.03.95

[Signature]

Płk dypl. Karol KRASOWSKI

ĆWICZENIE INFORMACYJNO-POKAZOWE

OPERACJA ZACZEPNA FRONTU W SKŁADZIE KOALICYJNYM

Rozprawa doktorska

ZAŁĄCZNIKI

Cz. I

Opracowano pod naukowym
kierownictwem

/-/ płk prof. dr. Kazimierza NOŻKO

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW

1. Układ ćwiczenia informacyjno-pokazowego I KWL
2. Ankieta /1977 r. - 124 respondentów/ w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego I KWL
3. Ankieta /1978 - 164 respondentów/ w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego I KWL
4. Układ ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL
5. Ankieta /1979 r. - 157 respondentów III KWL i PSOS/ w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL
6. Układ ćwiczenia informacyjno-pokazowego nr 101 I KWL
7. Schemat blokowy pracy głównego autora i zespołu autorskiego w zakresie opracowania i przygotowania ćwiczenia informacyjno-pokazowego
8. Układ i treść koncepcji ćwiczenia
9. Treść graficznego zamiaru operacyjno-strategicznego stron
10. Układ i treść myśli przewodniej ćwiczenia
11. Układ i treść założenia głównego
12. Treść planu operacji zaczepnej frontu
13. Treść położenia wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu
14. Układ i treść meldunku dowódcy frontu o operacji zaczepnej
15. Układ i treść opracowania metodycznego

Załączniki nr 16-23 znajdują się w oddzielnej teczce

16. Tabela nr 1 jakościowego stosunku sił - w całym pasie Frontu Północnego na całą głębokość operacji
17. Tabela nr 2 jakościowego stosunku sił - na północno-nadmorskim i berlińsko-ruhrskim kierunku operacyjnym na całą głębokość operacji frontu
18. Tabela nr 3 jakościowego stosunku sił - na jutlandzkim kierunku operacyjnym na całą głębokość operacji frontu
19. Tabela nr 4 jakościowego stosunku sił - w toku bitwy granicznej w pasie działania 57 A do czasu rozpoczęcia operacji zaczepnej
20. Tabela nr 5 jakościowego stosunku sił - w pasie działania 5 A na głębokość zadania bliższego frontu
21. Tabela nr 6 jakościowego stosunku sił - w pasie działania 7 A na głębokość zadania bliższego frontu
22. Tabela nr 7 jakościowego stosunku sił - w pasie działania 3 A

na głębokość zadania bliższego frontu

23. Tabela nr 8 jakościowego stosunku sił - na Wyspach Duńskich
na kierunku działania OGD "Z"

UKŁAD ĆWICZENIA INFORMACYJNO-POKAZOWEGO I KWL^{1/}

Nr tema- tu	Katedra /przedmiot/	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godz. szkol- nych	Uwagi
1	2	3	4	5
		<p>ĆWICZENIE INFORMACYJNO- -POKAZOWE NR 001</p> <p>Temat: "Operacja zaczepna armii"</p>		
	Szt. Oper.	<p><u>Zajęcie 1:</u> Wyjaśnienie celu i analiza zadań w operacji zaczepnej armii oraz ocena sposobów ich wykonania przez rodzaje wojsk.</p>	4	
	PPPiGW	<p><u>Zajęcie 2:</u> Ocena obszaru przyszłych działań armii z punktu widzenia geografi- cznego /w tym warunków me- teorologicznych/, polity- cznego i ekonomicznego ich wpływu na realizację celu operacji oraz użycia ro- dzajów wojsk.</p>	2	
	RWiAO Szt. Oper.	<p><u>Zajęcie 3:</u> Ilościowa i ja- kościowa ocena wojsk nie- przyjaciela i własnych.</p>	4	
	Szt. Oper. TO	<p><u>Zajęcie 4:</u> Decyzja dowódcy armii do operacji zaczep- nej i jej wpływ na miejsce i zadania DZ i DPanc pierwszego rzutu, DZ dru- giego rzutu i odwodów oraz pułków w pierwszym i drugim rzucie dywizji.</p>	4	
	TWRiA	<p><u>Zajęcie 5:</u> Użycie WRiA w operacji zaczepnej armii i ich wpływ na możliwości natarcia dywizji i pułku.</p>	2	
	TWL	<p><u>Zajęcie 6:</u> Użycie lotnictwa i śmigłowców szturmowych do wsparcia armii w operacji zaczepnej i ich wpływ na możliwości natarcia dywizji i pułku.</p>		

1/ Według programu z 1977 r.

1	2	3	4	5
	TWOPL	<u>Zajęcie 7:</u> Organizacja OPL armii i jej wpływ na wykorzystanie środków OPL w DZ/DPanc/, pz /pcz/ pierwszego i drugiego rzutu.	2	
	RWiAO	<u>Zajęcie 8:</u> Organizacja systemu rozpoznania w operacji zaczepnej armii. Zadania i sposób organizacji oraz prowadzenia rozpoznania przez dywizję i pułki pierwszego i drugiego rzutu.	2	
	TT	<u>Zajęcie 9:</u> Organizacja materiałowo-technicznego zabezpieczenia armii i jej wpływ na organizację materiałowo-technicznego zabezpieczenia w dywizjach i pułkach pierwszego rzutu.	2	
	Służba sztabów i TWŁ	<u>Zajęcie 10:</u> Organizacja systemu dowodzenia i łączności na szczeblu armii i jego wpływ na systemy w dywizjach i pułkach.	2	
	PPP	<u>Zajęcie 11:</u> Organizacja i prowadzenie pracy partyjno-politycznej w armii i jej wpływ na formy, metody i sposoby pracy partyjno-politycznej w dywizjach i pułkach pierwszego i drugiego rzutu.	2	
	Szt. Oper TO	<u>Zajęcie 12:</u> Omówienie ćwiczenia oraz zadania i wytyczne do dalszych studiów.	2	
		Razem:	30	

ANKIETA /1977 r. - 124 respondentów/
w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego I KW

Pytanie	TAK		NIE		Nie mam zdania	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%
1. Czy ćwiczenie pobudziło Wasze zainteresowanie problematyką operacyjno-taktyczną?	113	91,2	4	3,2	7	5,6
2. Czy problematyka ćwiczenia rozwinęła Wasze wyobrażenia o walce i operacji?	120	96,8	3	2,4	1	0,8
3. Czy po zakończeniu ćwiczenia odczuwacie wzrost pewności w rozpatrywaniu problematyki na szczeblu pułku?	80	64,7	19	15,3	25	20
4. Czy opracowane rozwiązania stanowiły wystarczający materiał do przygotowania się do zajęć?	86	69,6	32	25,6	6	4,8
5. Czy metoda prowadzenia zajęcia umożliwiła zrozumienie i pogłębienie rozpatrywanej problematyki?	74	60	35	28	15	12
6. Czy wystarczająca była ilość czasu na przygotowanie się do zajęć?	17	13,6	94	76	13	10,4

7. Co Was najbardziej zainteresowało w ćwiczeniu?

- a/ "Wszystko" lub "całość ćwiczenia" - 9-7,4%;
- b/ Problematyka operacyjna - 39-32%;
- c/ Problematyka taktyczna - 24-19,7%;
- d/ Praca dowódców i sztabów - 16-13%;
- e/ Wykorzystanie rodzajów wojsk - 13-10,7%;
- f/ Inne problemy - 21-17,2%.

8. Które z zajęć było zajęciem najtrudniejszym?

- a/ zajęcia ze sztuki operacyjnej - 40 - 32%;
- b/ zajęcia z taktyki ogólnej - 8 - 6,4%;
- c/ zajęcia z AOiRW - 18 - 14,4%;
- d/ zajęcia z WRiA - 24 - 19,2%;
- e/ zajęcia z TWLot - 17 - 13,6%;
- f/ ilościowa i jakościowa ocena npla - 12 - 9,6%;
- g/ praca partyjno-polityczna - 23 - 18,4%;
- h/ zajęcia z OPL - 16 - 12,8%;
- i/ inne zajęcia - 19 - 15,2%;
- j/ "wszystkie". - 16 - 12,8%.

9. Co Wam najbardziej utkwiło w pamięci z ćwiczenia?

Odpowiedzi bardzo zróżnicowane, niemniej można wyodrębnić kilka blisko-znaczących grup odpowiedzi:

- a/ problematyka operacyjna - 55 - 44,3%;
- b/ problematyka taktyczna - 34 - 27,4%;
- c/ metodyka zajęć - 10 - 8,0%.

10. Jakie nasuwają się wątpliwości po zakończeniu ćwiczenia?

Odpowiedzi zróżnicowane. Wątpliwości skupiają się wokół następujących zagadnień natury metodologicznej i operacyjno-taktycznej:

- a/ ćwiczenie przewiduje krótkie czasy i terminy operacyjne przy założonych wysokich tempach działania - 9 - 7,25%;
- b/ w ćwiczeniu zarysowała się dysproporcja między dużą ilością materiału, a małą ilością czasu na przygotowanie się i przeprowadzenie ćwiczenia - 26 - 20,9%.

11. Który z przerabianych w czasie zajęć problemów był najmniej zrozumiany /przedstawiał największe trudności w zrozumieniu/?

Na to pytanie odpowiedziało 100 uczestników, w tym:

- a/ zajęcia z lotnictwa - 15 - 12,0%;
- b/ zajęcia z rodzajów wojsk - 13 - 10,4%;
- c/ zajęcia z rozpoznania - 10 - 8,0%;
- d/ zajęcia ze sztuki operacyjnej - 9 - 7,25%;
- e/ zajęcia z OPL - 8 - 6,45%;
- f/ zajęcia z WRiA - 8 - 6,45%;
- g/ zajęcia z walki r/elekt. - 8 - 6,45%;
- h/ zajęcia z taktyki tyłów - 5 - 4,03%;
- i/ zajęcia z taktyki ogólnej - 4 - 3,22%;
- j/ służba sztabów - 4 - 3,22%;

k/ praca partyjno-polityczna	- 3 - 2,41%;
l/ zajęcia z łączności	- 1 - 0,30%.

12. Wnioski i propozycje, a szczególnie:

a/ Które z problemów należałoby szerzej wyjaśnić, rozwinąć, poświęcić więcej czasu i dlaczego? Wypowiedzi oscylują wokół zagadnień operacyjno-taktycznych i specjalistycznych, przy czym należy przypuszczać, że dyktowane były one zainteresowaniem słuchaczy z tytułu ich specjalności. Małe zbiory podobnych odpowiedzi wynikają często z wątpliwości, przedstawionych w pytaniu 9 i dążą do ich rozwiązania. 7 wypowiedzi - 5,64% sugeruje poprzeczenie zajęć wykładami i zapoznaniem z ogólną strukturą organizacyjną armii.

b/ Która ze stosowanych form i metod przeprowadzenia zajęć sprzyja najlepszemu przyswojeniu materiału? Duża grupa zdecydowanych odpowiedzi opowiada się za dyskusją lub tymi formami, w których występują elementy dyskusji /56 wypowiedzi - 45,10%/.

Druga grupa odpowiedzi otwarcie lub w podtekście proponuje bierną rolę słuchaczy /17 wypowiedzi - 13,7%/.

ANKIETA /1978 r. - 164 respondentów/

w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego I KWL

Pytanie	TAK		NIE		Nie mam zdania	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
1. Czy problematyka ćwiczenia różniła Wasze wyobrażenie o walce, bitwie i operacji?	162	98	1	1	1	1
2. Czy ćwiczenie pobudziło Wasze zainteresowanie problematyką operacyjno-taktyczną?	158	96	1	1	5	3
3. Czy po zakończeniu ćwiczenia odczuwacie wzrost pewności w rozpatrywaniu problematyki na szczeblu pułku?	124	75,6	22	13,4	18	11
4. Czy wydawane Wam przed zajęciami warianty rozwiązania przerabianych zagadnień stanowiły wystarczający materiał do przygotowania się do zajęć?	106	64,6	50	30,4	8	5
5. Czy metoda prowadzenia zajęć umożliwiała zrozumienie i pogłębienie rozpatrywanych zagadnień?	145	88,4	6	3,6	14	8
6. Czy wystarczająca była ilość czasu na przygotowanie się do zajęć?	56	34,1	100	61	8	5

7. Co Was najbardziej zainteresowało w ćwiczeniu i dlaczego?

- a/ wszystko lub całość ćwiczenia - 1 - 0,60%;
- b/ problematyka operacyjna - 134 - 81,70%;
- c/ problematyka taktyczna - 14 - 8,53%;
- d/ praca dowódcy i sztabów - 1 - 0,60%;
- e/ wykorzystanie rodzajów wojsk - 18 - 41,00%;
- f/ inne problemy /walka radioelektro
niczna/ - 2 - 1,20%.

8. Które z zajęć było zajęciem najtrudniejszym i dlaczego?

a/ zajęcia ze sztuki operacyjnej	- 33 - 20,12%;
b/ zajęcia z taktyki ogólnej	- 5 - 3,03%;
c/ zajęcia z RWiAO	- 33 - 20,12%;
d/ zajęcia z TWRiA	- 16 - 10,00%;
e/ zajęcia z TWOPL	- 4 - 2,43%;
f/ zajęcia z TWL	- 23 - 14,02%;
g/ inne zajęcia rodzajów wojsk	- 32 - 14,01%;
h/ wszystkie zajęcia	- 18 - 11,00%.

9. Co Wam najbardziej utknęło w pamięci z przeprowadzonego ćwiczenia /zajęcia/?

a/ problematyka operacyjna	- 124 - 75,60%;
b/ problematyka taktyczna	- 20 - 12,19%;
c/ użycie rodzajów wojsk	- 20 - 12,19%.

UKŁAD ĆWICZENIA INFORMACYJNO-POKAZOWEGO III KWL

Nr tematu	Katedra /przedmiot/	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godzin szkolnych	Uwagi
		ĆWICZENIE INFORMACYJNO-POKAZOWE		
		Temat: "Operacja zaczepna frontu w składzie koalicyjnym"		
	Szt. Oper.	<u>Zajęcie 1</u> : Zapoznanie z decyzją dowódcy frontu.	4	
	Szt. Oper.	<u>Zajęcie 2</u> : Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej frontu.	2	
	Służba sztabów	<u>Zajęcie 3</u> : Metoda i treść pracy sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu, głównie szefa sztabu i zarządu operacyjnego.	4	
		Razem:	10	

ANKIETA /1979 r. - 157 respondentów III KWL i PSOS/
w sprawie ćwiczenia informacyjno-pokazowego III KWL

Lp.	Pytania	Tak	Nie
1	Czy problematyka ćwiczenia rozwinęła Wasze wyobrażenie o zasadach i sposobach operacyjno-strategicznego działania?	$\frac{157}{100\%}$	$\frac{-}{0\%}$
2	Czy ćwiczenie pobudziło Wasze zainteresowanie problematyką sztuki operacyjnej?	$\frac{154}{98,1\%}$	$\frac{3}{1,9\%}$
3	Czy ćwiczenie przyczyniło się do lepszego zrozumienia składu koalicyjnego oraz rozmachu operacji zaczepnej wyższego związku operacyjnego?	$\frac{155}{98,7\%}$	$\frac{2}{1,2\%}$
4	Czy ćwiczenie spowodowało przybliżenie tła operacyjno-strategicznego do głębokiego zrozumienia miejsca, roli i sposobów działania armii, a zwłaszcza w ćwiczeniach głównych?	$\frac{156}{99,4\%}$	$\frac{1}{0,6\%}$
5	Czy po zakończeniu ćwiczenia odczuwacie wzrost pewności w rozwiązywaniu problematyki operacyjnej na szczeblu armii?	$\frac{124}{90,5\%}$	$\frac{15}{9,5\%}$
6	Czy wydawane Wam materiały szkoleniowe i warianty rozwiązania przerabianych zagadnień rozwijały zasady sztuki operacyjnej i stanowiły wystarczającą podstawę do przygotowania się do zajęć?	$\frac{122}{77,8\%}$	$\frac{35}{22,2\%}$
7	Czy metoda prowadzenia zajęć umożliwiała zrozumienie i pogłębienie rozpatrywanych zagadnień?	$\frac{147}{93,6\%}$	$\frac{10}{6,4\%}$
8	Czy wystarczająca była ilość czasu na przygotowanie się do zajęć?	$\frac{24}{15,3\%}$	$\frac{133}{84,7\%}$

9. Co Was najbardziej zainteresowało w ćwiczeniu?

Respondenci na to pytanie udzielili dość zróżnicowane odpowiedzi, niekiedy dotyczące tego samego problemu, stąd też niektóre odpowiedzi zostały uogólnione lub połączone tematycznie, a mianowicie:

1/ Sytuacja początkowego okresu wojny, w tym mobilizacyjne i operacyjne rozwinięcie wojsk frontu, korekta planu operacji okresu pokojowego stosownie do zaistniałej sytuacji w toku działań wojennych, zamiar stron oraz manewr - 27 respondentów /17,1%/.

2/ Problem planowania użycia wojsk raketowych i artylerii, w tym wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego frontu, oraz organizacja przełamania obrony nieprzyjaciela - 23 respondentów /14,6%/.

3/ Operacja zaczepna frontu oraz miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w tej operacji - 12 respondentów /7,6%/.

4/ Rozmach operacji - 14 respondentów /8,9%/.

5/ Skład koalicyjny frontu - 9 respondentów /5,7%/.

6/ Sposób wypracowania decyzji przez dowódcę frontu oraz organizacja współdziałania między związkami operacyjnymi, rodzajami wojsk i sił zbrojnych - 11 respondentów /7,0%/.

7/ Tworzenie zgrupowań uderzeniowych i wprowadzenie do bitwy pierwszego i drugiego rzutu operacyjnego frontu - 5 respondentów /3,1%/.

8/ Metoda oceny sił oraz prawdopodobnego działania wojsk własnych i nieprzyjaciela - 5 respondentów /3,1%/.

9/ Sposób walki z desantem - 2 respondentów /1,2%/.

10/ Zabezpieczenie operacyjne działań - 3 respondentów /1,9%/.

11/ Organizacja OPL wojsk frontu - 2 respondentów /1,2%/.

12/ Opracowane dokumenty - 1 respondent /0,6%/.

Ogółem na to pytanie odpowiedzi pozytywnych udzieliło 114 respondentów /72,6%/, a 43 respondentów /27,4%/ nie udzieliło żadnej odpowiedzi.

10. Co Wam najbardziej utkwiło w pamięci z przeprowadzonego ćwiczenia /zajęcia/?

Odpowiedzi na to pytanie ze względu na różnorodną formę stawiania tego samego problemu zostały również uogólnione lub połączone.

1/ Sposób wypracowania decyzji, precyzowanie celu i zamiaru operacji, rola dowódcy frontu i jego sztabu w podejmowaniu decyzji, wyłowienie sedna problemu, złożoność planowania i prowadzenia operacji oraz organizacji współdziałania - 41 respondentów /26,1%/.

2/ Rozmach operacji zaczepnej frontu - 29 respondentów /18,4%/.

3/ Układ meldunku decyzji i sposób meldowania decyzji przez dowódcę frontu do operacji zaczepnej - 10 respondentów /6,3%/.

4/ Wykorzystanie wojsk raketowych i artylerii w operacji zaczepnej frontu oraz rola i sposób planowania uderzeń jądrowych - 8 respondentów /5,0%/.

5/ Zabezpieczenie operacyjne działań - 6 respondentów /3,8%/.

6/ Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej frontu - 6 respondentów /3,8%/.

7/ Przekraczanie przeszkód wodnych - 4 respondentów /2,5%/.

8/ Ogrom jednostek zabezpieczenia operacji zaczepnej frontu - 2 respondentów /1,2%/.

9/ Narastanie sytuacji politycznej i wewnętrznej, w tym głównie w dziedzinie militarnej - 3 respondentów /1,9%/.

10/ Charakterystyka wojskowo-geograficzna ZTDW - 1 respondent /0,6%/.

11/ Ogólne sprawy - 2 respondentów /1,2%/.

Ponadto 1 respondent /0,6%/ wyraził obawę niedoceniania nieprzyjaciela, a 2 respondentów w zbyt optymistyczne powodzenie wojsk własnych /1,2%/.

Ogółem na to pytanie - odpowiedzi pozytywne udzieliło 112 respondentów /71,3%/, zaś 45 respondentów /28,7%/ nie udzieliło odpowiedzi.

12. Które z zajęć było zajęciem najtrudniejszym i dlaczego?

Na to pytanie poprawnych odpowiedzi udzieliła tylko nieznaczna część słuchaczy. Większość słuchaczy ustosunkowała się jedynie do tych problemów, które chcieliby rozpatrywać w ćwiczeniu, a które nie były przedmiotem zajęć i były rozpatrywane jedynie o tyle, o ile można je było rozpatrzeć w decyzji dowódcy. I tak na przykład:

1/ Zajęcie nr 1 "Zapoznanie z treścią decyzji dowódcy frontu do operacji zaczepnej", ze względu na obszerny materiał wyjściowy dotyczący wszystkich rodzajów wojsk i sił zbrojnych i zadania frontu, pełnego meldunku decyzji dowódcy Frontu Północnego do operacji zaczepnej, brak umiejętności w tym zakresie oraz trudności w przejściu od problemów taktycznych do problemów operacyjno-strategicznych - 18 respondentów /11,4%/ zaliczyło do zajęć trudnych.

2/ Zajęcie nr 3 "Praca szefa sztabu i zarządu operacyjnego sztabu frontu w zakresie planowania operacji zaczepnej frontu, również ze względu na nową problematykę oraz nie znajomość organów dowodzenia tego szczebla dowodzenia i ich roli - 9 /5,7%/ respondentów określiło jako zajęcie trudne.

3/ Zajęcie nr 2 "Rozmach operacji zaczepnej frontu. Miejsce, rola i zadania związków operacyjnych w operacji zaczepnej frontu, ze względu na zbyt małą ilość czasu na tak rozległą i trudną problematykę - 2 respondentów /1,2%/ zaliczyło do zajęć trudnych.

4/ Organizację współdziałania /mimo, że problem ten nie był przedmiotem oddzielnych zajęć, a jedynie był poruszony w treści meldunku decyzji/ - 24 /15,2%/ respondentów określiło jako problem trudny.

5/ Większość zajęć - do trudnych zaliczyło - 7 respondentów /4,4%/.

6/ Problematykę mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia wojsk frontu, mimo iż również była rozpatrywana tylko w kontekście decyzji dcy frontu - 5 respondentów /3,1%/ zaliczyło do problemów trudnych.

7/ Problem walki radioelektronicznej /też był rozpatrywany jedynie w kontekście decyzji/ - 1 /0,6%/ respondent zaliczył do trudnych zagadnień.

8/ Zajęcia z rodzajów wojsk, których nie było - 1 respondent /0,6%/.

9/ Forsowanie kanałów - 1 respondent /0,6%/.

10/ Kierowanie walką - 1 respondent /0,6%/.

11/ Użycie lotnictwa - 1 respondent /0,6%/.

12/ Obliczenie stosunków sił /z powodu braku sprecyzowanego poglądu co do słuszności współczynników ilościowych i jakościowych - również takiego nie było/ - 1 respondent /0,6%/ zaliczył do trudnych.

Ponadto 23 respondentów /14,6%/ odpowiedziało, że ze względu na wydane im rozwiązania treści przedstawionych zagadnień - zajęć trudnych nie było.

Na to pytanie udzieliło odpowiedzi 94 respondentów /59,9%/, zaś 62 /40,1%/ respondentów nie udzieliło odpowiedzi.

12. Wnioski i propozycje, a zwłaszcza:

a/ Które z przerabianych problemów /zagadnień/ należałoby szerzej wyjaśnić, rozwinąć lub którym należałoby poświęcić więcej czasu i dlaczego?

1/ Należałoby włączyć do ćwiczenia zajęcia dotyczące wykorzystania poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych - 18 respondentów /11,4%/.

2/ Mobilizacyjne rozwinięcie wojsk frontu, zwłaszcza rodzajów wojsk i tyłów - 8 respondentów /5,0%/.

3/ Metodę wypracowania decyzji do operacji zaczepnej przez dowódcę i sztab frontu oraz organizację współdziałania - 23 respondentów /14,6%/.

4/ Na tego typu ćwiczenie zbyt mało wydzielono godzin - 22 respondentów /14,0%/.

5/ Włączyć do ćwiczenia całość zabezpieczenia w systemie koalicyjnym /siły strategiczne, operacyjne, przygotowania TDW/ - 4 respondentów /2,5%/.

6/ Pokonanie pasów zapór minowych - 3 respondentów /1,9%/.

7/ Więcej takich zajęć - 3 respondentów /1,9%/.

8/ Uwzględnić śmigłowce - 1 respondent /0,6%/.

9/ Użycie lotnictwa - 1 respondent /0,6%/.

10/ W całości ćwiczenie informacyjno-pokazowe daje bardzo wiele w przygotowaniu do samodzielnych ćwiczeń - 2 respondentów /1,2%/.

Ogółem wnioski i propozycje przedłożyło 85 respondentów /54,1%/, a 72 /45,9%/ respondentów nie przedstawiło żadnych wniosków i propozycji.

b/ Która ze stosowanych form i metod przeprowadzenia zajęć sprzyja najlepszemu przyswojeniu materiału?

1/ Zajęcie grupowe informacyjno-pokazowe - 102 respondentów /64,9%/.

2/ Zajęcie grupowe z elementami gry wojennej - 42 respondentów /26,7%/.

3/ Każda metoda jest dobra - 6 respondentów /3,8%/.

4/ Zajęcie problemowe - 4 respondentów /2,5%/.

5/ Wykład - 2 respondentów /1,2%/.

6/ Ćwiczenie dowódczo-sztabowe - 1 respondent /0,6%/.

Na to pytanie udzieliło odpowiedzi 157 respondentów /100%/.

c/ Inne uwagi i spostrzeżenia:

1/ Uważam, że podawanie gotowych rozwiązań w dużej mierze ułatwia przygotowanie się do zajęć i umożliwia właściwe zrozumienie rozwiązania problemu w założonej sytuacji - 1 respondent /0,6%/.

2/ Niektóre problemy były traktowane zbyt szeroko, stąd też szczególnie początkowo, z uwagi na ograniczony czas, trudno było dokładnie przestudiować i wyłowić istotę sprawy - 1 respondent /0,6%/.

3/ Udostępnienie w szerszym zakresie wiadomości o koalicyjnych planach, zobowiązaniach, operacyjnym przygotowaniu "problemu". Przynajmniej wg publikacji tematycznych bloku NATO - 2 respondentów /1,2%/.

4/ Więcej uwagi poświęcić na uzasadnienie decyzji - 1 respondent /0,6%/.

5/ Sądzę, że powinno się również omawiać szerzej problematykę działań opóźniających, planowanego wycofania, pościgu - 1 respondent /0,6%/.

6/ Więcej zajęć - 1 respondent /0,6%/.

Na to pytanie tylko 7 respondentów /4,4%/ udzieliło odpowiedzi, zaś 150 /95,6%/ respondentów nie zajęło żadnego stanowiska.

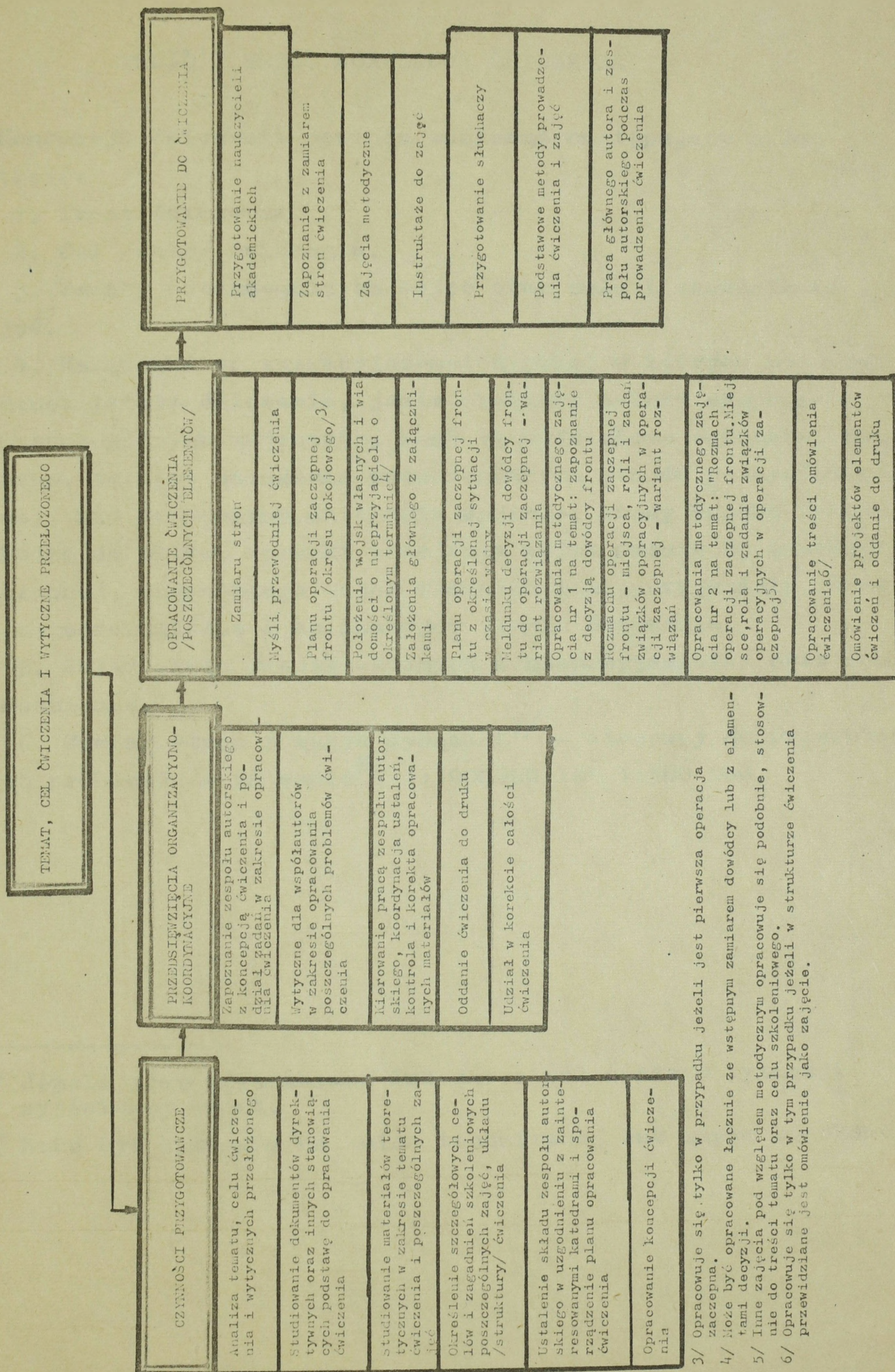
UKŁAD ĆWICZENIA INFORMACYJNO-POKAZOWEGO NR 101 KWL^{2/}

Nr tematu	Katedra /przedmiot/	Nazwa działów i tematyki szkolenia	Ilość godz. szkoleniowych	Uwagi
1	2	3	4	5
		<p>ĆWICZENIE INFORMACYJNO-POKAZOWE NR 101</p>		
		<p>Temat: "Operacja zaczepna armii"</p>	18	
		<p>1. Wyjaśnienie celu operacji, analiza zadania, wstępna ocena położenia /sytuacji/ i sprecyzowanie zamiaru dowódcy armii do operacji zaczepnej.</p>	2	
		<p>2. Informowanie operacyjne.</p>	1	
		<p>3. Ocena położenia /sytuacji/, wysłuchanie meldunków oficerów sztabu armii oraz szefów rodzajów wojsk i służb /w tym szefa CDB AL/.</p>	3	
		<p>4. Sprecyzowanie i ogłoszenie decyzji przez dowódcę armii.</p>	1	
		<p>5. Zapoznanie z planowaniem operacji zaczepnej armii i treścią dokumentów planu operacji zaczepnej armii.</p>	5	
		<p>6. Miejsce i zadania dywizji w operacji zaczepnej armii oraz decyzji dowódcy dywizji.</p>	2	
		<p>7. Miejsce i zadania pz w natarciu dywizji oraz decyzja dowódcy pułku.</p>	2	
		<p>8. Prowadzenie operacji zaczepnej.</p>	2	
		<p>9. Pokaz wykonania pierwszego uderzenia jądrowego frontu i udział w nim WR armii z wykorzystaniem telerekordingu.</p>	1	
		<p>Razem:</p>	18	
		<p>10. Omówienie ćwiczenia</p>	2	

2/ Według programu z 1980 r.

S C H E M A T

BLOKOWY PRACY GŁÓWNEGO AUTORA I ZESPOŁU AUTORSKIEGO W ZAKRESIE OPRACOWANIA I PRZYGOTOWANIA
ĆWICZENIA INFORMACYJNO-POKAZOWEGO

TREŚĆ I TREŚĆ KONCEPCJI ĆWICZENIA

Koncepcja ćwiczenia powinna zawierać następujący układ i treść:

1. Temat ćwiczenia.
2. Cel /cele/ ćwiczenia.
3. Tematy poszczególnych zajęć oraz cele i zagadnienia tych zajęć.
4. Wskazówki organizacyjno-metodyczne, w których może być podane: istota ćwiczenia, jakie problemy należy eksponować w poszczególnych zajęciach, skąd są wydzielone ćwiczące wojska własne, terminy osiągnięcia poszczególnych stanów gotowości bojowej, kto rozpoczyna działania wojenne, kiedy wojska frontu wchodzi do bitwy, warunki przejścia wojsk frontu do operacji zaczepnej, organizacja wojsk własnych i nieprzyjaciela, warunki meteorologiczne i aplikacyjny termin ćwiczenia.
5. Skład stron /wojsk własnych i nieprzyjaciela/ oraz ich wzmocnienie.
6. Zamiar stron i zarys dynamiki^{7/} - stosowny do przerobionych problemów - na mapie^{8/} 1:1000000 lub 1:500 000.

7/ Jeżeli jest przerabiana lub zarys położenia w sytuacji wyjściowej wojsk.

8/ Może być wykonany na kalce technicznej lub mapie blankowej.

TREŚĆ GRAFICZNEGO ZAMIARU OPERACYJNO-STRATEGICZNEGO STRON

Graficzny zamiar operacyjno-strategiczny stron opracowuje się na mapie 1:1000000, jego treść powinna zawierać:

1. Ugrupowanie strategiczne stron.
2. Zadanie bliższe i dalsze związku strategicznego w zależności od założonej koncepcji wojny - globalnej lub ograniczonej /jeżeli w ćwiczeniu założono wojnę o zasięgu ograniczonym, wówczas wystarczy na mapie zamiaru określić zadania jednostopniowe/.
3. Ugrupowanie operacyjne oraz zadanie bliższe i dalsze wyższego związku operacyjnego^{9/} /frontu, grupy armii/ stron, kierunki ich działań - główne i inne, czas przeznaczony na wykonanie poszczególnych zadań.
4. Rubież /rubieże/ wprowadzenia do bitwy wyższych związków operacyjnych drugiego rzutu operacyjnego i kierunki ich działania - główne i inne.
5. Zadanie połączonych flot morskich.
6. Zadanie strategicznych sił jądrowych, od jakiej rubieży działają, w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej, symbolicznie na jakiego typu obiekty.
7. Zadanie desantów morskich /jeżeli takie mają miejsce/.
8. Zadanie powietrznych desantów operacyjnych.
9. Zadanie symboliczne AL OND i AL DZ^{10/}.
10. Ogólny zarys przebiegu działań w zależności od przerabianych problemów.

9/ Związku operacyjno-strategicznego. Według Biuletynu Informacyjnego nr 5 /132/, wydanie specjalne, 1979 r. Front stanowi operacyjno-strategiczny związek sił zbrojnych.

10/ Armii lotniczej odvodu naczelnego dowództwa i armii lotniczej dalekiego zasięgu.

UKŁAD I TREŚĆ MYŚLI PRZEWODNIEJ ĆWICZENIA

- I. Temat ćwiczenia.
- II. Cel /cele/ ćwiczenia.
- III. Układ /struktura/ ćwiczenia /może być opracowany w formie załącznika/.
- IV. Metoda ćwiczenia.
- V. Rejon /obszar/ ćwiczenia /określony kierunek strategiczny lub obszar i kierunki operacyjne/.
- VI. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:
 1. Istota /specyfika/ ćwiczenia informacyjno-pokazowego.
 2. Jakie dokumenty należy opracować do każdego zajęcia.
 3. Co należy eksponować w każdym lub określonym opracowaniu metodycznym i proponowanym rozwiązaniu poszczególnych zagadnień planowanych zajęć /problemów/.
 4. Do jakich dokumentów dyrektywnych należy się odwoływać w toku zajęć.
 5. Co stanowi podstawę do opracowania ćwiczenia, z jakich ćwiczeń należy czerpać wnioski oraz jakie należy przytaczać przykłady historyczne.
 6. Informacja odnośnie sposobu opracowania planu operacji w czasie pokoju na okres "W" oraz udział w tym przedsięwzięciu oficera przewidzianego na dowódcę frontu.
 7. Skąd jest wydzielony ćwiczący front, a zwłaszcza jego dowództwo, poszczególne armie, lotnictwo frontowe, odwodowe związki taktyczne, samodzielne oddziały i związki taktyczne poszczególnych rodzajów wojsk oraz jednostki tyłowe frontu. Co i gdzie podporządkowuje się w skład frontu z chwilą wybuchu wojny /z wojsk lądowych i lotniczych armii sojusznicznych/.
 8. Inne ustalenia, np. w zakresie osłony operacyjnego rozwinięcia głównych sił frontu itp.
 9. Terminy wprowadzenia poszczególnych wyższych stanów gotowości bojowych i czas ich trwania.
 10. Która strona, jakimi działaniami i w jaki sposób rozpoczyna działania wojenne, termin rozpoczęcia działań wojennych i jakimi środkami.

11. Założone trudności w zakresie osiągnięcia pełnej gotowości bojowej przez poszczególne armie i związki taktyczne oraz okres opóźnienia w realizacji tych przedsięwzięć.

12. Jakim czasem dysponuje dowódca i wojska frontu na wypracowanie decyzji, opracowanie planu operacji, organizację operacji zaczepnej oraz terminy wejścia do bitwy poszczególnych armii lub ich związków taktycznych i sił głównych frontu.

13. Zakres i charakter trudności w sytuacji operacyjno-strategicznej podczas wchodzenia do bitwy wojsk frontu oraz problemy, odcinki przełamania i kierunki uderzeń.

14. Założone straty wojsk własnych i nieprzyjaciela.

15. Organizacja wojsk własnych i nieprzyjaciela, według jakich etatów i kompendiów oraz założone ewentualne zmiany strukturalne i wyposażeniowe z uwzględnieniem rozwojowych trendów w tym zakresie na okres 3-5 lat naprzód.

16. Jaką literaturę należy zlecić słuchaczom do przestudiowania.

17. Warunki meteorologiczne zakładane na okres ćwiczenia.

VII. Skład stron:

A. Nieprzyjaciel:

1. Siły lądowe /związki operacyjne, związki taktyczne - skład narodowa przynależność/.

2. Siły powietrzne /związki operacyjne, taktyczne i rodzaje lotnictwa/.

3. Środki przenoszenia broni jądrowej /rodzaje, liczby/.

4. Ładunki jądrowe /rodzaje, liczby i wagomiary/.

B. Wojska własne:

1. Siły lądowe /związki operacyjne, związki taktyczne - skład, narodowa przynależność/.

2. Wojska lotnicze /związki taktyczne, rodzaje lotnictwa - skład, narodowa przynależność/.

3. Środki przenoszenia broni jądrowej, rodzaje, liczby.

4. Ładunki jądrowe, rodzaje, liczby, wagomiary.

Ponadto jakie zadania mogą wykonywać strategiczne siły jądrowe w pasie operacji frontu i od jakiej rubieży.

VIII. Stosunek sił

Tabele stosunków sił ilościowych i jakościowych mogą być opracowane w formie załączników. Liczba tabel w zależności od założonej sytuacji operacyjno-strategicznej.

IX. Sytuacja polityczno-strategiczna i zamiary stron.

A. Sytuacja polityczno-strategiczna do wybuchu wojny.

1. "Zachodni"

W tym punkcie podaje się narastanie zaostrzającej się sytuacji ekonomicznej, politycznej oraz konkretne, świadczące o tym fakty do przedsięwzięć militarnych świadczących o przygotowaniu do wojny, włącznie.

W punkcie tym przedstawia się prawdopodobny założony przez "zachodnich" cel i zamiar agresji zbrojnej, jej zakres / ograniczony, czy też globalny/ oraz sposoby działania operacyjno-strategicznego wszystkich rodzajów sił zbrojnych, a także przedsięwzięcia maskowania operacyjno-strategicznego, mającego na celu wprowadzenie w błąd "wschodnich" i tym samym uzyskania zaskoczenia.

2. "Wschodni"

W punkcie tym na wstępie podaje się ripostę "wschodnich" na poczynanie "zachodnich" oraz przedsięwzięcia, jakie były realizowane w okresie podnoszenia stanu gotowości bojowej państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego, a także jakie zostały wykonane zabiegi planistyczne i w dziedzinie poprawienia dyslokacji wojsk i podnoszenia ich gotowości obronnej, stosownie do posunięć "zachodnich".

W dalszej części tego punktu przedstawia się zamiar operacji strategicznej na TDW opracowany na wypadek "W" w okresie pokoju oraz przewidziane do tego siły i w tym zamiar frontu ćwiczącego, a także przedsięwzięcia ze szczebla związku strategicznego na korzyść ćwiczącego frontu i sąsiadów.

Na zakończenie tego punktu można podać narastanie zagrożenia agresją zbrojną przed wybuchem wojny oraz podjęte kroki przez stronę "Wschodnią".

B. Sytuacja operacyjno-strategiczna po wybuchu wojny i zamiar stron.

1. "Zachodni"

Na wstępie tego punktu podaje się, jak i kiedy doszło do wybuchu wojny, charakterystykę działania "zachodnich": położenie ich wojsk o określonej godzinie na szczyblu poszczególnych grup wojsk, ich korpusów armijnych, wojsk raketowych typu "Pershing", sił powietrznych, sił morskich, sił i środków wojny elektronicznej, zamiar dowódcy związku strategicznego "zachodnich" i dowódców związków operacyjnych, których siły działają w pasie ćwiczącego frontu oraz na jego skrzydłach.

2. "Wschodni"

W punkcie tym podaje się działania "wschodnich" z chwilą wybuchu wojny, działania wojsk osłonowych i charakter tych działań, przedsięwzięcia realizowane przez główne siły frontów w skali związku strategicznego, w tym również przez siły powietrzne, obrony powietrznej kraju, połączonej floty morskiej i jego lotnictwa, a także wojsk obrony terytorium kraju.

Następnie podaje się charakter działań wojsk frontu ćwiczącego i położenie poszczególnych związków operacyjnych i innych elementów ugrupowania operacyjnego frontu, jak np. ewentualnej operacyjnej grupy desantowej, dywizji powietrzno-desantowej przewidzianej do desantowania, dywizji odwodowych, lotnictwa frontowego, a przede wszystkim, jakie zadanie realizuje w ramach operacji przeciwpowietrznej i powietrznej oraz od kiedy przejdzie do działań bezpośrednio na korzyść wojsk lądowych według decyzji dowódcy frontu, zamiar dowódcy związku strategicznego, zamiar dowódcy ćwiczącego frontu.

Z kolei podaje się, jakie siły i w których dniach operacji wydziela się frontowi do przerzutu operacyjnego desantu powietrznego frontu, chodzi tu o skład lotnictwa transportowego i myśliwskiego dalekiego zasięgu, a także siły morskie do zabezpieczenia ewentualnej operacji powietrzno-morskiej; wysiłek bojowy lotnictwa myśliwsko-bombowego /bombowego/ dalekiego zasięgu, a także wysiłek bojowy lotnictwa frontowego na operację zaczepną podany w armiolotach /A/L/.

UKŁAD I TREŚĆ ZAŁOŻENIA GŁÓWNEGO

Założenie główne powinno w zasadzie zawierać następujący układ rozdziałów oraz załączniki:

- I. Sytuacja ogólna.
- II. Sytuacja szczegółowa /wojsk własnych/.
- III. Inne wiadomości:
 - A. Dane dodatkowe.
 - B. Materiały do przestudiowania.

Załączniki:

- 1. Skład wojsk własnych.
- 2. Zestawienie stanu osobowego, zasadniczego sprzętu bojowego i transportu wojsk frontu oraz nieprzyjaciela uwzględnionego w tabelach stosunku sił^{11/}.
- 3. Komunikat rozpoznawczy sztabu związku strategicznego.
- 4. Sytuacja wojsk raketowych i artylerii.
- 5. Sytuacja obrony przeciwlotniczej.
- 6. Sytuacja wojsk OPK.
- 7. Sytuacja inżynieryjna.
- 8. Sytuacja chemiczna.
- 9. Sytuacja łączności.
- 10. Sytuacja radioelektroniczna.
- 11. Sytuacja OTK.
- 12. Sytuacja lotnicza.
- 13. Sytuacja polityczno-ekonomiczna.
- 14. Sytuacja tyłowa.
- 15. Ocena operacyjno-geograficzna obszaru północnej części ZTDW.

11/ Ten załącznik w przypadku ćwiczeń innego typu nie musi być opracowywany. Ponadto jako załącznik do założenia głównego może być opracowany "identyfikator wojsk nieprzyjaciela".

16. Dyrektywa operacyjna dowódcy związku strategicznego dla ćwiczącego frontu.

17. Położenie /sytuacja/ wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o określonej godzinie i dniu. Mapa 1:500 000.

W sytuacji ogólnej /w punkcie I/ założenia głównego, na podstawie myśli przewodniej ćwiczenia, podaje się:

W punkcie "zachodni" /ppunkt 1/ - sytuację ogólną, narastanie zagrożenia wojennego i poczynania "zachodnich" w tym zakresie oraz konkretne poczynania militarne, aż do wybuchu wojny, a także charakterystykę działań poszczególnych rodzajów sił zbrojnych i związków operacyjnych na środkowoeuropejskim teatrze działań wojennych, na poszczególnych kierunkach w eterze, powietrzu, na lądzie oraz na morzu.

W punkcie "wschodni" /ppunkt 2/ - sytuację ogólną, ripostę "wschodnich" na poczynania "zachodnich", przedsięwzięcia polityczno-militarne, aż do wybuchu wojny, działanie sił związku strategicznego po wybuchu wojny: sił powietrznych, lądowych i flot morskich, a także ich charakterystykę.

W sytuacji szczegółowej /w punkcie II/ założenia głównego, podaje się skład wojsk frontu, charakter działań wojsk frontu /ogólnie/, poszczególnych związków operacyjnych, zgrupowań /jeżeli takie mają miejsce/ i związków taktycznych frontowego podporządkowania, określając ich położenie w określonej godzinie i dniu oraz stopień gotowości /zdolności/ bojowej.

W innych wiadomościach /w punkcie III/. W podpunkcie A - podaje się dane dodatkowe, których nie można ująć w dyrektywie operacyjnej i na mapie położenia wojsk stron, a które byłyby doprowadzone do wiadomości dowódcy frontu i jego sztabu innymi kanałami informacji oraz założone warunki meteorologiczne /przepisuje się z myśli przewodniej/. W podpunkcie B, podaje się dane w zakresie przygotowania słuchaczy do zajęć, co oni powinni przestudiować, w tym i literaturę fachową oraz co mają przygotować do zajęć.

Załącznik do założenia głównego "Skład wojsk własnych", powinien zawierać skład poszczególnych związków operacyjnych i ich ogólną strukturę organizacyjną oraz strukturę organizacyjną związków taktycznych i rodzajów wojsk frontowego podporządkowania, a także skład bojowy i strukturę organizacyjną sąsiadów i jednostek OND działających na korzyść ćwiczącego frontu.

W dokumencie tym podaje się również sposób numeracji jednostek rodzajów wojsk, związków taktycznych i tych, których numery nie zostały określone.

Zestawienie stanu osobowego, zasadniczego sprzętu bojowego i transportu wojsk frontu oraz nieprzyjaciela uwzględnionego w tabelach stosunku sił, powinno zawierać stany etatowe ludzi i zasadniczego sprzętu bojowego oraz założony % strat na określonej godzinie i dzień dla poszczególnych związków taktycznych i rodzajów zasadniczego sprzętu, z wyliczeniem konkretnych liczb w skali związku taktycznego, poszczególnych związków operacyjnych i w skali frontu, a także związków taktycznych nieprzyjaciela według kierunków działania /faktycznych i przewidywanych/. Dokument ten jest szczególnie przydatny, w przypadku koalicyjnego składu wojsk frontu oraz braku etatów ćwiczebnych wojsk poszczególnych państw koalicji, a także związków taktycznych o odmiennych strukturach organizacyjnych^{12/}.

Sytuacje poszczególnych rodzajów wojsk i sił zbrojnych ujęte jako załączniki do założenia głównego, powinny zawierać - ogólną charakterystykę ich działania, stan ich gotowości bojowej, realizowane zadania, położenie poszczególnych jednostek o określonej godzinie i dniu /ustalonych w założeniu głównym/, posiadane zapasy, a zwłaszcza amunicji i sposób ich dowozu itp., z uwzględnieniem specyfiki tego rodzaju wojsk lub służb, w tym i lotnictwa frontowego. Dane zawarte w sytuacji poszczególnych rodzajów wojsk i służb oraz sił zbrojnych /lotnictwo frontowe/ powinny być w ten sposób opracowane, żeby suma tych danych była wystarczająca do dokonania oceny ich możliwości użycia/zabezpieczenia/ w operacji zaczepnej frontu /działań/.

Ponadto poszczególne sytuacje rodzajów wojsk i służb mogą być uzupełnione /wzbogacone/ odpowiednimi tabelami, zestawieniami, wykresami i wykazami w formie załączników.

Dyrektywę operacyjną dowódcy związku strategicznego dla frontu, opracowuje się w formie dokumentu bojowego, zachowując przyjęte w tym względzie ustalenia^{13/}, nadając poszczególnym punktom właściwą treść dyrektywną szczebla strategicznego.

Dyrektywa operacyjna dla frontu może składać się z następujących punktów i treści:

12/ Nowych struktur organizacyjnych lub wprowadzonych do ćwiczenia tytułem eksperymentu.

13/ Dokładnych wzorów dokumentów na szczeblu strategicznym dotychczas nie posiadamy i chyba nie zachodzi taka potrzeba.

Pierwsze. Ocena działań nieprzyjaciela na teatrze działań wojennych: wojsk lądowych i ich poszczególnych związków strategicznych i operacyjno-taktycznych; sił powietrznych; sił morskich.

Drugie. Ocena działań wojsk związku strategicznego na teatrze działań wojennych, jego zadania i sposób wykonania, w tym też działań strategicznych sił jądrowych^{14/}, w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej oraz rubież rozgraniczenia stref wykonania uderzeń jądrowych środkami strategicznymi i operacyjno-taktycznymi.

Trzecie. Sąsiad na prawo, jego zadanie, linia rozgraniczenia, stanowisko dowodzenia. Sąsiad na lewo, jego zadania, linia rozgraniczenia, stanowisko dowodzenia.

Czwarte. Skład frontu /ćwiczącego/, ewentualne wzmocnienie, jakie działania sił związku strategicznego ma wykorzystać dla załamania natarcia nieprzyjaciela /jeżeli takie natarcie jest prowadzone/, kiedy, jakimi siłami i na jakim kierunku /kierunkach/ przejść do operacji zaczepnej i w jakim celu /cel operacji zaczepnej frontu/^{15/}; zadanie bliższe - kogo należy rozbić, zniszczyć, jaką rubież i kiedy opanować; zadanie dalsze, kogo należy pobić, rozbić, jaką rubież i kiedy opanować, a także do jakich działań powinien być gotowy po wykonaniu zadania dalszego; zadanie w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej^{16/}.

Piąte^{17/}. Jakie siły /związki taktyczne, np. lotnictwa dalekiego zasięgu/ działają na korzyść frontu i jakim wysiłkiem bojowym, według decyzji dowódcy frontu.

Szóste. Stanowisko dowódcy związku strategicznego.

Meldunki /sprawozdania/ operacyjne, kiedy przedstawiać.

Siódme. Zastępcy /oprócz etatowych/.

Ponadto do założenia głównego /a raczej do dyrektywy operacyjnej/ mogą być załączone zarządzenia operacyjne szefów rodzajów wojsk i służb oraz sił zbrojnych dowództwa związku strategicznego, a także dyrektywa tyłowa^{18/}.

14/ Siły te nie wchodzi w skład związku strategicznego, ale biorą udział w operacji na TDW na korzyść związku strategicznego.

15/ W celu operacji podaje się końcowy rezultat operacji zaczepnej frontu: jakie siły nieprzyjaciela rozbić, jaki obszar /państwa/ opanować, jakie ewentualnie stworzyć warunki do dalszych działań. Może być również określony cel polityczny /jakie państwa wyeliminować z wojny/.

16/ W ten sposób ujmuje się zadanie tylko w przypadku prowadzenia w początkowym okresie wojny konwencjonalnej.

17/ Jeżeli takie siły działają na korzyść frontu.

18/ W niniejszej pracy dokumentów tych nie opracowano, ze względu na brak zajęć z działań poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

TREŚĆ PLANU OPERACJI ZACZEPNEJ FRONTU

Plan operacji zaczepnej frontu^{19/} zwany również operacyjną częścią planu operacji zaczepnej powinien zawierać: rubież styczności wojsk własnych i nieprzyjaciela; zadanie bliższe, zadanie dalsze frontu; operacyjne ugrupowanie frontu w położeniu wyjściowym; kierunek głównego i innych uderzeń; zadania wykonywane przez siły i środki przełożonego na korzyść wojsk frontu; ugrupowanie wojsk podczas wychodzenia na rubież zadania bliższego i dalszego; odcinki przełamania obrony nieprzyjaciela; zadania i obiekty uderzeń jądrowych w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu; rubież rozgraniczenia stref wykonania uderzeń jądrowych środkami strategicznymi i operacyjno-taktycznymi; zadania podległych związków operacyjnych /zgrupowań/; terminy i sposoby ich wykonania^{20/}; rubieże które powinny być umacniane w toku operacji w celu odparcia przeciwuderzeń nieprzyjaciela i osłony zgrupowań uderzeniowych; drogi /pas/ wyjścia, rubieże i czas wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu; skład i narodowa przynależność oraz zadania wojsk desantów powietrznych i morskich; rejony rozmieszczenia stanowisk dowodzenia frontu i armii /związków operacyjnych/ - do rozpoczęcia operacji i w toku operacji; zadania sąsiadów i linie rozgraniczenia z nimi; główne zagadnienia współdziałania oraz zabezpieczenia operacyjnego działań wojsk.

19/ Według Biuletynu Informacyjnego nr 5 /132/, 1979 r., s. 24.

20/ W planie operacji zaczepnej frontu na mapie, opracowanym w okresie pokojowym, uwzględnia się alternatywne działanie niektórych związków operacyjnych /wariantowość/.

TREŚĆ POŁOŻENIA WOJSK WŁASNYCH I WIADOMOŚCI
O NIEPRZYJACIELU

Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu o określonej godzinie i dniu opracowuje się na mapie 1:500 000, na której przedstawia się: położenie poszczególnych armii /związków operacyjnych/ do szczebla dywizji, a niekiedy pułku zmechanizowanego i czołgów, oraz poszczególne rodzaje wojsk do samodzielnego pododdziału włącznie, stanowiska dowodzenia - położenie rodzajów wojsk i sił zbrojnych frontowego podporządkowania do samodzielnego oddziału /pododdziału/ włącznie; położenie związków taktycznych frontowego podporządkowania; położenie stanowisk dowodzenia frontu; położenie wojsk /sytuację/ lewego i prawego sąsiada, przynajmniej na zasięg jednego, dwóch związków operacyjnych; położenie tych związków i oddziałów rodzajów sił zbrojnych OPK, OTK i OND, które będą /mogą/ działać na korzyść wojsk ćwiczącego frontu lub będą /mogą być/ przydzielone dla frontu; wiadomości o położeniu i działaniu wojsk nieprzyjaciela w równorzędnym zakresie /od szczebla grupy armii, niekiedy do brygady wojsk pancernych i zmechanizowanych oraz samodzielnego oddziału /pododdziału/ rodzajów wojsk i sił zbrojnych włącznie, w różnych, zróżnicowanych proporcjach i szczegółach^{21/}, z podaniem źródła zdobycia wiadomości.

21/ Wiadomości o nieprzyjacielu powinny posiadać pewien % danych nie prawdziwych, fałszywych i fragmentarycznych /szczątkowych/.

UKŁAD I TREŚĆ MELDUNKU DECYZJI DOWÓDCY FRONTU
O OPERACJI ZACZEPNEJ

Meldunek decyzji dowódcy frontu o operacji zaczepnej powinien posiadać następujący układ i zawierać wymienioną treść:

I

1. Ocena nieprzyjaciela.
2. Zadanie frontu otrzymane od dowódcy związku strategicznego.
3. Zamiar /decyzja/.
4. Zadanie wojsk.
 - 1/ Armii prawoskrzydłowej pierwszego rzutu operacyjnego.
 - 2/ Armii środkowej pierwszego rzutu operacyjnego^{22/}.
 - 3/ Armii lewoskrzydłowej pierwszego rzutu operacyjnego.
 - 4/ Armii drugiego rzutu operacyjnego^{23/}.
 - 5/ Armii osłonowej /jeżeli taka jest/.
 - 6/ DPD - operacyjnego desantu powietrznego /jeżeli jest organizowany/.
 - 7/ Operacyjnej grupy desantowej /jeżeli jest organizowana/.
 - 8/ Innych ogólnowojskowych elementów ugrupowania operacyjnego frontu^{24/} /jeżeli są organizowane/.
 - 9/ Wojsk raketowych frontu.
 - 10/ Lotnictwa frontowego /AL/.
 - 11/ Wojsk OPL frontu.
 - 12/ Wojsk walki radioelektronicznej frontu.
 - 13/ Wojsk inżynierskich frontu.
 - 14/ Wojsk chemicznych frontu.
 - 15/ Odwodów frontu:
 - a/ Odvodu ogólnowojskowego.
 - b/ Odwodów przeciwpancernych i oddziałów zapasowych.
3. Sposób i czas zajęcia rejonów wyjściowych przez siły zgrupowań uderzeniowych i pozostałych sił armii pierwszego rzutu oraz armii drugiego rzutu operacyjnego frontu.

Początek ataku armii pierwszego rzutu operacyjnego frontu /głównego zgrupowania/.
4. Jaka gotowość bojową utrzymują wojska raketowe z chwilą osiągnięcia stanowisk startowych, w tym pododdziały dywizyjne.

 - 22/ Jeżeli front w swoim pierwszym rzucie operacyjnym posiada trzy armie, względnie więcej.
 - 23/ Gdyby była organizowana operacyjna grupa manewrowa frontu /OGMF/, to zadanie dla niej stawia się przed zadaniem armii drugiego rzutu operacyjnego frontu.
 - 24/ Np. zadanie zgrupowania berlińskiego lub innego.

II

GLÓWNE PROBLEMY ORGANIZACJI WSPÓLDZIAŁANIA

1. Wykonanie pierwszego uderzenia jądrowego:

- 1/ Jakie zadanie na korzyść frontu wykonują strategiczne siły jądrowe.
- 2/ Sposób wykonania zadań przez wojska raketowe i lotnictwo frontu.

2. Wykonanie zadania bliższego:

- 1/ Wejście głównych sił frontu do bitwy.
- 2/ Rozwinięcie operacji i wykonanie postawionego zadania:
 - a/ Sposób odparcia przeciwuderzenia nieprzyjaciela, np. w 2-3 dniu operacji /jeżeli takie przeciwuderzenie jest przewidywane/.
 - b/ Sposób odparcia przeciwuderzenia nieprzyjaciela, np. w innych dniach operacji i kierunku /jeżeli takie przeciwuderzenie jest przewidywane/.
 - c/ Sposób desantowania DPD.
 - d/ Sposób realizacji operacji powietrzno-morskiej wspólnie z siłami działającymi na nadmorskim kierunku.

3. Wykonanie zadania dalszego.

III

ORGANIZACJA DOWODZENIA

1. Jak będzie realizowane dowodzenie wojskami frontu, z ilu stanowisk:

- SD w jakim rejonie, od kiedy i jak będzie organizowane dowodzenie;
- ZSD w jakim rejonie i od kiedy;
- TSD w jakim rejonie, od kiedy i zakres dowodzenia;
- PSD w jakim rejonie, od kiedy i zakres dowodzenia, np. powietrzno-morską operacją desantową.

Kierunek przesunięcia SD.

2. Gotowość systemu dowodzenia do operacji zaczepnej głównych sił frontu.

3. Sposób dowodzenia wojskami raketowymi na stanowiskach startowych.

4. Sposób powiadamiania wojsk o sytuacji powietrznej i skąd będzie realizowane. Dowodzenie siłami i środkami OPL oraz lotnictwa myśliwskiego.

5. Kto przyjmuje dowodzenie wojskami frontu w wypadku zniszczenia SD, ZSD i KSD frontu.

IV

WYTYCZNE W ZAKRESIE PLANOWANIA I GŁÓWNE PROBLEMY ZABEZPIECZENIA OPERACJI

1. Wytyczne w zakresie planowania operacji zaczepnej.

Jak opracowywać /korygować/ plan operacji zaczepnej frontu, z jakiej sytuacji, godziny i dnia.

Jak prowadzić prace w zakresie planowania /np. równoległe w ogniwie: front - armia - dywizja - pułk/.

Gotowość wojsk frontu do operacji, początek ataku.

Inne terminy - plan przygotowania operacji.

Kiedy zakończyć opracowanie planu operacji i kiedy przedstawić dowódcy.

2. Główne problemy zabezpieczenia operacji:

1/ W zakresie rozpoznania.

2/ W zakresie obrony przed bronią masowego rażenia.

3/ W zakresie maskowania operacyjnego.

4/ W zakresie walki radioelektronicznej.

5/ W zakresie zabezpieczenia tyłowego.

6/ W zakresie pracy partyjno-politycznej.

Treść tego dokumentu należy ująć zgodnie z najnowszymi poglądami na zasady organizacji i prowadzenia współczesnych frontowych operacji zaczepnych, wniosków z przeprowadzonych ćwiczeń na szczeblach operacyjnych, a przede wszystkim zgodnie z ustaleniami dyrektywnymi MON oraz obowiązującymi poglądami doktrynalnymi państw sygnatariuszy Układu Warszawskiego^{25/}.

Uwzględniając powyższe, poszczególne punkty wymienionych rozdziałów można ująć w następujący sposób, a w szczególności:

W punkcie oceny nieprzyjaciela należy podać jego charakter działań na teatrze działań wojennych; działanie poszczególnych

25/ Ponadto rozdział pierwszy meldunku decyzji powinien być ujęty zgodnie z obowiązującymi /zleconymi do użytku służbowego/ wzorami dokumentów bojowych szczebla operacyjnego /frontu/.

związków operacyjnych - kierunki uderzeń, osiągnięte rezultaty; co zostało stwierdzone w zakresie: wykrycia środków napadu jądrowego i ich ocena, przegrupowania odwodów i ich ocenę, ześrodkowanie sił i ich ocenę, formowanie nowych jednostek i ich ocenę, przewozy drogą morską, porty i prawdopodobne siły; co ewentualnie nieprzyjaciel może przerzucić na poszczególne kierunki operacyjne; jakie siły nieprzyjaciel może posiadać w pasie działania frontu: zgrupowanie wojsk lądowych z wyliczeniem związków taktycznych ich rodzajów oraz liczb zasadniczego sprzętu; zgrupowania lotnictwa taktycznego, jego skład i liczby poszczególnych rodzajów samolotów, w tym nosiciele broni jądrowej i walki radioelektronicznej; z czym się jeszcze ewentualnie należy liczyć w zakresie manewru lotnictwa z innych kierunków i obszarów; co może być zasadniczymi obiektami uderzeń naszych środków jądrowych w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej; z czym się w toku operacji należy liczyć - z jakimi przeciwdzierzeniami siły, kierunki i ewentualne terminy; gdzie nieprzyjaciel może zorganizować szczególnie silną obronę; charakter działań sił powietrznych nieprzyjaciela; charakter działań sił morskich nieprzyjaciela, w tym również lotnictwa morskiego; charakter działań sił i środków wojny elektronicznej nieprzyjaciela.

W punkcie zadanie frontu podaje się: skład związków operacyjnych i ich przynależność narodową; jakie działania wykorzystać ze szczebla związku strategicznego i jakimi siłami załamać natarcie nieprzyjaciela /jeżeli nieprzyjaciel przeszedł pierwszy do działań zaczepnych/; kiedy przejść do operacji zaczepnej frontu; zadanie bliższe frontu, z kim współdziałać, jakie siły nieprzyjaciela rozbić i w jakim czasie opanować nakazaną rubież tego zadania; zadanie dalsze, jakie siły nieprzyjaciela rozbić, w jakim czasie opanować nakazaną rubież i do jakich działań być w gotowości po jego wykonaniu; zadanie w zakresie wykorzystania broni jądrowej przez wojska frontu i do jakiej rubieży /rubież rozgraniczenia stref wykonania uderzeń jądrowych środkami strategicznymi i operacyjno-taktycznymi/; jakie środki jądrowe przydzielono frontowi na operację zaczepną według rodzajów rakiet, liczb i ich wagomiarów oraz lotniczych bomb jądrowych, liczb i ich wagomiarów; wysiłek bojowy lotnictwa frontowego w armiolotach; zadanie sąsiada na prawo; zadanie sąsiada na lewo i linie rozgraniczenia z nimi.

W zamiarze /decyzji/ podaje się: sposób wykonania uderzenia radioelektronicznego, na jakie obiekty oraz uderzenie lotnictwa, we współdziałaniu z lotnictwem dalekiego zasięgu i ewentualnym innym, w jakim celu; jak wykorzystać operację przeciwpowietrzną i powietrzną na ZTDW oraz uderzeń radioelektronicznych dla ostatecznego załamania natarcia nieprzyjaciela; kiedy głównymi siłami przejść do operacji zaczepnej i na jakim kierunku wykonać główne uderzenie; jak działać w toku zadania bliższego, z kim współdziałać, jakie siły nieprzyjaciela rozbić i sposób wykonania zadania bliższego, w tym gdzie ewentualnie desantować desant powietrzny /jakie siły - jaka DPD/, jak forsować przeszkody wodne oraz jaką i w jakim dniu opanować nakazaną rubież; sposób działania sił na innym kierunku, jakie siły mają rozbić i kiedy opanować nakazaną rubież; w toku zadania dalszego co zniszczyć i obezwładnić uderzeniami lotnictwa; na jakim kierunku rozwijać operację głównymi siłami, z kim współdziałać, jakiego nieprzyjaciela rozbić i w jakim dniu opanować nakazaną rubież; do jakich działań być gotowym po wykonaniu zadania dalszego; sposób wykonania zadania na innym kierunku, jakimi siłami, z kim współdziałać, jakie siły nieprzyjaciela rozbić i w jakim dniu opanować nakazaną rubież; sposób realizacji pierwszego uderzenia jądrowego frontu, w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej; ile wykorzystać ładunków jądrowych, co zniszczyć, co obezwładnić, do jakiej rubieży, ile ładunków użyć w toku zadania bliższego i dalszego frontu, co nimi zniszczyć i co obezwładnić, ile ładunków pozostawić w rezerwie; ugrupowanie operacyjne frontu.

W zadaniach dla związków operacyjnych pierwszego rzutu operacyjnego, podaje się: skład związku operacyjnego, jego wzmocnienie, kierunek głównego uderzenia, cel operacji zaczepnej^{26/}; w zadaniu bliższym, z kim współdziałać, jakiego nieprzyjaciela rozbić, jaką rzekę i w jaki sposób sforsować, w jakim dniu opanować nakazaną rubież zadania bliższego podając ją kilkoma punktami z prawa na lewo, jaką rubież opanować do końca pierwszego dnia operacji; w zadaniu dalszym, na jakim kierunku rozwijać operację siłami głównymi i innymi, z kim współdziałać, jakie siły nieprzyjaciela rozbić i w jakim dniu opanować rubież zadania dalszego, określając ją w ten sam sposób, jak w zadaniu bliższym;

26/ W celu operacji podaje się końcowy rezultat operacji zaczepnej: jakie siły nieprzyjaciela rozbić, jaki obszar opanować, jakie stworzyć warunki np. dla drugiego rzutu operacyjnego frontu /desantu powietrzno-morskiego/.

jakimi siłami i we współdziałaniu z kim stworzyć warunki i zabezpieczyć wprowadzenie do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu, w jakim dniu i z jakich rubieży; gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, liczbę ładunków, co ma zniszczyć i kogo obezwładnić; ile ładunków jądrowych przydziela się na operację, rodzaje ładunków liczby i wagomiary; wysiłek bojowy lotnictwa na wsparcie działania armii według rodzajów, w tym i śmigłowców szturmowych /bojowych/; stanowiska dowodzenia związku, od kiedy ma być czynne i w jakim rejonie; linie rozgraniczenia na lewo.

W zadaniach dla związków operacyjnych drugiego rzutu operacyjnego frontu, podaje się; skład bojowy, do kiedy i gdzie się ma ześrodkować /bez jakich ewentualnie sił, np. ABAA, ABROT i drt dywizji, które mogą działać w składzie wojsk raketowych frontu i armii pierwszego rzutu operacyjnego, do czasu wejścia tego związku do bitwy/; od kiedy i na jakim kierunku przegrupowuje się do rejonu wyjściowego i kiedy ma być gotowa do wejścia do bitwy, w jakich dniach i z jakich rubieży może wejść do bitwy; w jakim kierunku; w jaki sposób działać /rodzaj działań, np. określić jako sposób działania bitwę spotkaniową/, jakiego nieprzyjaciela rozbić, z kim współdziałać, zadania mogą być dwustopniowe, to jest zadanie bliższe i dalsze^{27/}, których treść powinna uwzględniać konkretną sytuację operacyjną, a zwłaszcza przewidywane działanie i ocenę nieprzyjaciela; wzmocnienie jakie otrzymuje z chwilą wejścia do bitwy; liczbę ładunków jądrowych przydzielonych na operację, ich rodzaje i wagomiary; wysiłek bojowy lotnictwa wydzielony na operację, według poszczególnych rodzajów; rejon stanowiska dowodzenia; linie rozgraniczenia na prawo i lewo z chwilą wejścia do bitwy^{28/}.

27/ W ćwiczeniu, będącym treścią rozprawy doktorskiej, dla armii drugiego rzutu operacyjnego frontu postawiono zadanie jedno-stopniowe.

28/ Mimo, że w rozprawie doktorskiej nie występuje operacyjna grupa manewrowa frontu, autor czuje się w obowiązku, spróbować określić prawdopodobną treść jej zadania. Autor uważa, że operacyjna grupa manewrowa frontu może się składać w zasadzie z armii pancernej lub kilku dywizji pancernych. Operacyjna grupa manewrowa frontu powinna być odpowiednio wzmocniona i wyposażona w środki materiałowe tak, ażeby mogła ona zachować wysoką manewrowość i autonomiczność. Zadania operacyjnej grupy manewrowej w treści swej różnią się w zasadniczy sposób od zadań armii drugiego rzutu operacyjnego frontu, bowiem operacyjnej grupie nie wyznacza się pasa działania określonego liniami rozgraniczenia. Zadania jej wy-c.d. odnośnika na s. 38 -

W zadaniu związku operacyjnego osłaniającego operacyjne rozwinięcie głównych sił frontu podaje się: skład; jakimi działaniami w bitwie granicznej ma załamać natarcie określonych sił nieprzyjaciela i co tym samym zapewnić związkom operacyjnym głównego zgrupowania uderzeniowego frontu, który związek operacyjny ma zabezpieczyć podczas wejścia do bitwy i przełamania obrony nieprzyjaciela oraz ewentualne zadanie dotyczące rozbicia, wspólnie z tym związkiem, określonych sił nieprzyjaciela; do kiedy i w jakim rejonie ma ześrodkować się po wykonaniu swego zadania; do jakiego zadania ma być gotowa i kiedy po odtworzeniu gotowości bojowej, np. może przejść do drugiego rzutu operacyjnego frontu i być w gotowości do wykonania zadania, którego treść określić lub przejąć zadania innego związku operacyjnego drugiego rzutu; gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, liczbę ładunków, co ma zniszczyć i obezwładnić; ile ładunków jądrowych otrzymuje na operację, rodzaje, liczby i wagomiary; wysiłek bojowy lotnictwa z chwilą przejścia do operacji zaczepnej jako drugi rzut operacyjny; rejon rozmieszczenia stanowiska dowodzenia.

W zadaniu dla DPD - operacyjnego desantu powietrznego podaje się: w jakim dniu operacji jest gotowa do desantowania; w jakich rejonach i z jakim zadaniem; jakie zadanie na korzyść dywizji realizują wojska frontu, w tym ewentualne uderzenia jądrowe, liczbę i wagomiary ładunków; kto zapewnia przerzut i de-

c.d. odnośnika ze str. 37 -

pływają niejako z samej nazwy. Operacyjna grupa manewrowa powinna jak sztylet wbijać się w ugrupowanie nieprzyjaciela, niszczyć bardzo ważne obiekty oraz dezorganizować jego tyły. Stąd w zadaniu dla niej podaje się: rejon i czas ześrodkowania oraz termin gotowości do działań; drogi marszu do ewentualnego rejonu wyjściowego; rejon wyjściowy; czas zajęcia i termin gotowości do wejścia do bitwy /może też być wypadek, że OGMF wejdzie do bitwy z pominięciem rejonu wyjściowego lub że takiego nie będzie się jej podawać/; kierunek /kierunki/ działania; rubież wejścia do bitwy w zasadzie dwie na każdym kierunku; obiekty do niszczenia /dezorganizowania, opanowania/ i sposób działania; ewentualnie sposób współdziałania z operacyjnym desantem powietrznym, jeżeli taki działa; zwłaszcza podczas ewentualnego połączenia się z nim i rozszerzenia przyczółka na szerokiej przeszkodzie wodnej; ewentualną rubież do utrzymania w celu niedopuszczenia określonych odwodów operacyjnych nieprzyjaciela; w jakim dniu i jaki rejon ma opanować na rubieży zadania dalszego frontu i utrzymać do podejścia sił głównych; gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu; przydział ładunków jądrowych, wysiłek bojowy lotnictwa na operację, rejon stanowiska dowodzenia - tak jak dla związku operacyjnego drugiego rzutu frontu.

santowanie, osłonę z powietrza oraz działania desantu po wylądowaniu i wysiłek bojowy lotnictwa.

W zadaniu dla operacyjnej grupy desantowej podaje się: skład grupy i przynależność narodową poszczególnych związków taktycznych oraz wzmocnienie; do kiedy ma się ześrodkować w jakim obszarze, w gotowości do wykonania /w jakich dniach/ operacji desantowej, w jakim celu i z kim ma współdziałać; gdzie ma skupić główny wysiłek lądowania, jakie siły nieprzyjaciela ma zniszczyć, jakie ma opanować przyczółki, w jakim kierunku ma działać głównymi siłami i innymi; jakiego nieprzyjaciela ma rozbić; w jakim dniu i jakie wyspy /obszar/ ma opanować; co ma zrobić na korzyść połączonej floty morskiej; rejon załadowania desantu; przydział ładunków jądrowych, rodzaje, liczby, wagomiary; wysiłek bojowy lotnictwa wsparcia według rodzajów; rejon stanowiska dowodzenia.

W zadaniu dla innych zgrupowań podaje się skład: z kim współdziała, jakie siły ma rozbić i co ma opanować, np. BERLIN ZACHODNI.

W zadaniu dla wojsk raketowych frontu podaje się: skład^{29/}, gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym, iloma raketami i jakie obiekty nieprzyjaciela mają zniszczyć, przydział rakiet jądrowych i ich wagomiary; rejon stanowisk startowych.

W zadaniu dla lotnictwa frontowego /AL/ podaje się: skład; zadanie dla lotnictwa uderzeniowego w zakresie zabezpieczenia działań lotnictwa dalekiego zasięgu, na jakim kierunku i do jakiej rubieży; zadanie lotnictwa myśliwskiego w zakresie osłony wojsk frontu; zadanie lotnictwa rozpoznawczego, cel działania, zadanie lotnictwa uderzeniowego w toku realizacji zadania bliższego frontu; gdzie skupić główny wysiłek w zakresie wsparcia wojsk; zadanie i terminy gotowości w zakresie zabezpieczenia operacyjnego desantu powietrznego i w jakim rejonie; od kiedy być gotowym do działania na korzyść operacyjnej grupy desantowej i w jakim obszarze; na jaką głębokość prowadzić rozpoznanie lotnicze i gdzie skupić główny wysiłek; gdzie skupić główny wysiłek w toku realizacji zadania dalszego oraz jak działać na innych kierunkach; gotowość do wzięcia udziału w pierwszym uderzeniu jądrowym frontu, iloma lotniczymi bombami jądrowymi i co nimi zniszczyć i obezwładnić;

29/ Jeśli ABROT armii drugiego rzutu /OGMF/ jest angażowana do wykonania pierwszego uderzenia jądrowego, wówczas jest ona w dyspozycji dowódcy frontu i działa wspólnie z FBROT, a dywizjony rakiet taktycznych dywizji, podporządkowuje się armiom pierwszego rzutu na kierunkach, których te pierwsze będą wchodzić do bitwy.

liczbę lotniczych bomb jądrowych przydzielonych na operację i ich wagomiary oraz wydzielony wysiłek bojowy lotnictwa frontowego w armiolotach na operację; podział lotniczych bomb jądrowych i wysiłku bojowego lotnictwa na zadanie bliższe, dalsze i rezerwę frontową; rejon stanowiska dowodzenia.

W zadaniu dla wojsk OPL, frontu podaje się skład, z kim współdziała i zadanie w zakresie odparcia uderzenia środków napadu powietrznego nieprzyjaciela oraz z jakich kierunków; główny wysiłek sił i środków OPL, podczas przegrupowania wojsk frontu i zajęcia rejonów wyjściowych, w toku realizacji zadania bliższego i dalszego frontu, w tym w szczególnych momentach /okresach/, np. forsowania przeszkód wodnych, odparcia przeciwuderzenia odwodów operacyjnych nieprzyjaciela, wprowadzenie do bitwy drugiego rzutu operacyjnego itp.

W zadaniu dla wojsk walki radioelektronicznej frontu podaje się: skład, główny wysiłek i cel obezwładnienia zakłóceniami, wymieniając systemy i związki taktyczno-operacyjne i operacyjne, radiolokacyjne celowniki bombowe itp. określonych sił, zadania w zakresie zabezpieczenia np. desantowania DPD; wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego itp.

W zadaniu dla wojsk inżynierskich podaje się: skład, zadanie w okresie przygotowania operacji i przegrupowania wojsk frontu, a zwłaszcza w utrzymaniu dróg przegrupowania wojsk i gotowości do budowy dodatkowych przepraw na przeszkodach wodnych; zadania w toku operacji, a zwłaszcza w zakresie utrzymania dróg przegrupowania i wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu /OGMF/, frontowych dróg dofrontowych i rokadowych; gotowości do budowy mostów na przeszkodach; organizacja oddziałów zaporowych frontu.

W zadaniu dla wojsk chemicznych podaje się: skład, zadanie i główny wysiłek w okresie przegrupowania w zakresie rozpoznania skażeń i gotowości do prowadzenia likwidacji skażeń; zadanie i główny wysiłek w toku operacji w zakresie rozpoznania skażeń i gotowości likwidacji skażeń oraz ^dzajmiania.

W zadaniu dla odwodów ogólnowojskowych frontu podaje się: skład, co robią; zadania po osiągnięciu pełnej gotowości bojowej, kierunek przegrupowania w gotowości do wykonania postawionych zadań bojowych.

W zadaniu dla odwodów przeciwpancernych, skład; oddział za-

porowy skład; kierunek przesunięcia w toku operacji w gotowości do odparcia uderzeń czołgów nieprzyjaciela z kierunków i ewentualne rubieże.

Następnie podaje się terminy zajęcia rejonów wyjściowych przez siły zgrupowań uderzeniowych i pozostałych związków taktycznych związków operacyjnych oraz terminy zajęcia rejonów wyjściowych przez związki operacyjne drugiego rzutu frontu; początek ataku; reżim gotowości wojsk raketowych.

W głównych problemach współdziałania w zakresie wykonania pierwszego uderzenia jądrowego frontu podaje się: zadania realizowane, w przypadku przejścia do działań z użyciem broni jądrowej przez strategiczne siły jądrowe, typy obiektów oraz rubież strefy uderzeń jądrowych przez strategiczne siły jądrowe i operacyjno-taktyczne; zadania wykonywane przez siły frontu, wymieniając skład tych sił i liczbę związków, oddziałów, liczbę uderzeń wykonywanych za pomocą rakiet według typów i lotnictwa, ogólna liczba uderzeń jądrowych i łączna moc uderzeń w kilotonach, co tymi siłami i środkami front niszczy i obezwładnia; czas wykonania uderzeń przez wojska raketowe i lotnictwo w stosunku do "H"; rozpoznanie kontrolne i powtórne uderzenie na rozpoznane obiekty, również w stosunku do "H"; sposób wykonania pierwszego uderzenia jądrowego w przypadku, gdy będzie ono realizowane w toku operacji zaczepnej; przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia stanu osobowego podczas wykonania pierwszego uderzenia jądrowego; warianty działań w wypadku, gdy pierwsze uderzenie jądrowe nastąpi przed rozpoczęciem operacji i utraty przez poszczególne związki operacyjne zdolności bojowej; wariant działania gdy pierwsze uderzenie jądrowe nastąpi w toku operacji.

W głównych problemach współdziałania podczas realizacji zadania bliższego frontu podaje się: zamiar dowódcy frontu w zakresie rozbicia głównych sił określonego związku operacyjnego nieprzyjaciela, rodzaje uderzeń /oskrzydlające, rozcinające itp./, kto je realizuje, kierunki, kto z kim współdziała; sposób rozbicia sił nieprzyjaciela na innym kierunku, kto realizuje i z kim współdziała; sposób wejścia do bitwy głównych sił frontu /skład/ i wykonania zadania pierwszego dnia operacji oraz sił na innym kierunku, w tym przełamanie obrony nieprzyjaciela, odcinek /odcinki/ przełamania, siły wydzielone do przełamania, niezbędna gęstość artylerii, czas trwania OPA, zadanie lotnictwa

frontowego i śmigłowców szturmowych; sposób i czas ataku, sposób rozbicia określonych sił nieprzyjaciela, sposób działania i wykonania zadania pierwszego dnia operacji; sposób rozwinięcia operacji i wykonanie zadania bliższego frontu, a zwłaszcza w zakresie zapewnienia wysokiego tempa natarcia; forsowanie przeszkód wodnych, odparcie przeciwuderzenia określonych sił nieprzyjaciela, w określonych dniach operacji i na określonych kierunkach; termin i sposób i cel desantowania DPD /jeżeli to ma miejsce/ oraz sposób jej działania, a także sposób wykorzystania jej działania przez określony związek /związki/ operacyjny, zadania wojsk frontu wykonywane na korzyść DPD w zakresie zapewnienia warunków desantowania i działań; sposób przeprowadzenia ewentualnej operacji powietrzno-desantowej, siły, z kim współdziałają, kto zabezpiecza przerzut i przewóz desantu.

Współdziałanie podczas realizacji zadania dalszego frontu przedstawiane jest w sposób ogólny, w tym zakresie ustala się: sposób wprowadzenia drugiego rzutu operacyjnego frontu, może to być alternatywne wykorzystanie tego czy innego związku operacyjnego i ewentualne wcześniejsze wprowadzenie drugiego rzutu operacyjnego jeszcze w toku realizacji zadania bliższego, termin, rubieże i sposób wejścia do bitwy; działanie innych związków operacyjnych na głównym i na innych kierunkach; zadania po opanowaniu nakazanej rubieży.

W przedmiocie organizacji dowodzenia podaje się: w jaki sposób dowódca zamierza dowodzić wojskami frontu, z ilu punktów; stanowisko dowodzenia, od kiedy czynne, rejon rozmieszczenia, jakimi siłami będzie dowodził i w jakim zakresie; zapasowe stanowisko dowodzenia, rejon rozmieszczenia, od kiedy czynne; tyłowe stanowisko dowodzenia, rejon rozmieszczenia, od kiedy czynne, jakimi siłami będzie realizowane dowodzenie; pomocnicze stanowisko dowodzenia, rejon rozmieszczenia, od kiedy czynne i rodzaj sił, którymi będzie realizowane dowodzenie; kierunek przesunięcia stanowiska dowodzenia. Gotowość systemu dowodzenia do operacji głównych /całych/ sił frontu - termin; sposób dyżurów bojowych na stanowiskach dowodzenia i stanowiskach startowych, w jaki sposób i skąd będzie realizowane dowodzenie pododdziałami dyżurnymi; sposób realizacji powiadamiania o sytuacji powietrznej i z jakich stanowisk dowodzenia; sposób dowodzenia środkami obrony przeciwlotniczej frontu w rejonie wyjściowym i w toku operacji oraz lotnictwem myśliwskim; kto przejmuje do-

wodzenie wojskami frontu w przypadku zniszczenia SD, ZSD i TSD frontu.

W wytycznych w zakresie planowania operacji zaczepnej podaje się: jak skorygować plan operacji zaczepnej frontu; jak prowadzić prace planistyczne, chodzi o metodę planowania w poszczególnych ogniwach dowództwa front-armia, dywizja-pułk; podstawowe terminy w zakresie przegrupowania, gotowości do działań, początku ataku i inne ważne terminy, na podstawie planu przygotowania operacji; do kiedy opracować plan operacji i termin przedstawienia do zatwierdzenia.

W głównych problemach w zakresie rozpoznania podaje się: cel rozpoznania; główny wysiłek rozpoznania i zadania rozpoznania.

W głównych problemach w zakresie obrony przed bronią masowego rażenia podaje się: główny wysiłek rozpoznania skażeń w okresie przygotowania operacji i toku operacji; główny wysiłek wojsk frontu odnośnie odtworzenia zdolności bojowej porażonych wojsk i w jakich wojskach oraz związkach operacyjnych; gotowość do: odtworzenia dowództwa, wyprowadzenia wojsk ze stref skażeń, pożarów i zniszczeń, odtwarzanie sieci dróg, wykorzystanie frontowych oddziałów ewakuacyjno-ratunkowych do likwidacji skutków uderzeń jądrowych, a przede wszystkim w jakich siłach, związkach operacyjnych; główny wysiłek obrony przed bronią masowego rażenia w toku operacji.

W głównych problemach w zakresie maskowania podaje się: cel maskowania, przedsięwzięcia w przedmiocie maskowania realizowane w okresie przygotowania i w toku operacji, czas wykonania.

W głównych problemach w zakresie walki radioelektronicznej podaje się: główny wysiłek walki radioelektronicznej odnośnie rozpoznania, dezorganizacji, zakłócenia i niszczenia systemów: dowództwa związków operacyjnych, podchodzących odwodów, lotnictwa i naprowadzania samolotów; zapewnienia ochrony pracy własnym środkiem radioelektronicznym, przede wszystkim w okresie wchodzenia do bitwy głównych sił frontu, wprowadzenia do bitwy drugiego rzutu operacyjnego frontu oraz podczas rozbicia przeciwnych odwodów nieprzyjaciela i bitwy spotkaniowej.

W głównych problemach zabezpieczenia tyłowego podaje się: główny wysiłek zabezpieczenia tyłowego; zabezpieczenie wojsk koalicyjnych; wydzielone środki materiałowe, w tym przede wszy-

stkim amunicji według rodzajów, materiałów pędnych i smarów, żywności; sposób realizacji dowozu środków materiałowych; rozwinięcie tyłów związków operacyjnych i frontu; sposób, termin uzupełniania środków materiałowych zużytych przez związki operacyjne w trakcie przegrupowania; sposób dostarczenia amunicji na OPA w rejon stanowisk ogniowych, terminy; wysokość zapasów pod koniec zadania bliższego frontu i pod koniec operacji.

W głównych problemach w zakresie pracy partyjno-politycznej podaje się: główny wysiłek pracy partyjno-politycznej w celu osiągnięcia wysokiego stopnia gotowości bojowej i sprawności psychologicznej wojsk i sztabów, wzorowego wykonywania rozkazów; przedsięwzięcia odnośnie świadomości treści i charakteru zadań bojowych związków operacyjnych i taktycznych frontu; sposób integracji kolektywów żołnierskich, koleżeństwa i pomocy oraz umocnienia wiary we własne siły /oddziału, związku taktycznego i operacyjnego/ wojsk własnych i sojuszników; sposób wyjaśnienia treści oddziaływania nieprzyjaciela na nasze wojska; sposób wyjaśniania sytuacji polityczno-militarnej walczących stron i sytuację operacyjno-taktyczną.

UKŁAD I TREŚĆ OPRACOWANIA METODYCZNEGO

- I. Temat zajęcia.
- II. Cel /cele/ zajęcia.
- III. Czas: na zajęcia lekcyjne;
na naukę własną^{30/}

Razem godzin

IV. Zagadnienia szkoleniowe i orientacyjny podział czasu w minutach na każde zagadnienie.

V. Metoda.

VI. Wskazówki organizacyjno-metodyczne:

1. Jakie dokumenty stanowią podstawę przygotowania się słuchaczy /szkolonych/ do zajęć, wymienić, np.:

- 1/ Założenie główne z załącznikami.
- 2/ Plan operacji zaczepnej frontu z miejscem dyslokacji i położeniem rejonów alarmowych /okresu pokojowego/.
- 3/ Położenie i wiadomości o nieprzyjacielu o określonej godzinie i dniu.
- 4/ Plan operacji zaczepnej frontu^{31/} /opracowany w czasie wojny/ w określonej sytuacji operacyjno-strategicznej.
- 5/ Wariant rozwiązania zajęcia nr 1 /lub innego/ zapoznanie z decyzją dowódcy frontu.

2. Wytyczne dla nauczycieli akademickich odnośnie sposobu przeprowadzenia i treści instruktażu dla słuchaczy w zakresie przygotowania ich do zajęć:

- 1/ Zadania dyrektywne i rozkazów MON do działalności i szkolenia sił zbrojnych PRL, na które należy zwrócić uwagę.
- 2/ Zadania wynikające z wytycznych komendanta ASG WP do działalności na określony rok akademicki, które powinny być uwzględnione w toku studiowania materiałów szkoleniowych.
- 3/ Stosowanie zasad sztuki operacyjnej podczas rozwiązywania poszczególnych zagadnień zajęcia.

30/ Orientacyjny czas niezbędny słuchaczom na przygotowanie się do zajęć.

31/ Może być decyzja dowódcy frontu o operacji zaczepnej /graficzna/.

3. Jakie materiały szkoleniowe stanowią podstawę do prowadzenia zajęć przez nauczycieli akademickich.

VII. Przebieg zajęcia. np.^{32/}:

1. Sprawdzenie przygotowania się słuchaczy do zajęć - czas w minutach, sposób i zakres sprawdzenia oraz pytania kontrolne.

2. Ocena nieprzyjaciela - czas w minutach, uwagi metodyczne, wprowadzenie do zagadnienia, sposób przerobienia tego zagadnienia, przerabiana treść^{33/} /wskazać strony wariantu rozwiązania/.

3. Zadanie frontu, czas w minutach, uwaga metodyczna, sposób przerobienia tego zagadnienia, treść /wskazać strony wariantu rozwiązania/.

4. Zamiar /decyzja/ dowódcy frontu, uwaga metodyczna, sposób przeprowadzenia tego zagadnienia, treść /wskazać strony wariantu rozwiązania/.

5. Zadanie wojsk, czas w minutach, uwaga metodyczna, sposób przerobienia tego zagadnienia i treść /wskazać strony wariantu rozwiązania/.

6. Główne problemy współdziałania, czas w minutach, uwaga metodyczna, sposób przerobienia tego zagadnienia i treść /wskazać strony wariantu rozwiązania/.

7. Podsumowanie zajęcia, czas w minutach, treść teoretyczna tematu /problemu/, cel zajęcia, stopień osiągnięcia, w tym ocena pracy słuchaczy, temat następnego zajęcia.

Załącznik - wariant rozwiązania zagadnień zajęcia /tematu/.

Wydrukowano w 5 egz.

Egz. nr 1-5-Bibl.Nauk.OZS

Wyk. płk Krasowski

Druk. JD, dnia 11.5.81 r.

Druk. ASG WP nr 0142/0629/WW

